

Examenreglement

Veluwe Onderwijsgroep

**Voor leerlingen waar het
examen start in schooljaar
2025-2026**

**versie Christelijk Lyceum,
september 2025**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	4
1. Begripsbepalingen	5
2. De examensecretaris en examencommissie	6
2.1 De examensecretaris.....	6
2.2 De examencommissie.....	7
2.3 Taken en bevoegdheden van de examencommissie	7
3. Algemeen	8
4. Het examen	8
5. Extra vak.....	8
6. Vak op hoger niveau	9
7. Spreiding van het examen	9
8. Het Programma voor Toetsing en Afsluiting - PTA	9
8.1 Vaststelling en wijziging.....	9
8.2 Inhoud	10
9. Het schoolexamen	10
9.1 Algemeen.....	10
9.2 Tijden van het schoolexamen	11
9.3 Fraude tijdens het schoolexamen	12
9.4 De toetsen	12
9.5 Beoordeling.....	12
9.6 Mededeling cijfers	13
9.7 Beroepen tegen cijfers.....	13
10. Examendossier	13
11. Herkansingen - inhalen.....	14
12. Centraal Examen	15
12.1 Algemeen.....	15
12.2 Gang van zaken schriftelijke examens	15
12.3 Fraude tijdens Centraal Examen.....	16
12.4 Gang van zaken Digitaal Examen	16
12.5 Geheimhouding, beoordeling centraal Examen en ongeldig verklaren CE	17

12.6 Afwijkende wijze van examineren.....	18
13. Absentie	18
13.1 Absentie schoolexamen.....	18
13.2 Absentie Centraal examen.....	19
14. Samenstelling van het eindcijfer	19
14.1 Het cijfer voor het Schoolexamen (SE).....	19
14.2 Het cijfer voor het Centraal Examen (CE)	19
14.3 Eindcijfer eindexamen.....	20
15. Vaststelling van de uitslag	20
16. Cum Laude	22
17. Herkansing CE VMBO	23
18. Herkansing CE HAVO/VWO.....	24
19. Diploma en cijferlijst	24
20. Certificaten/getuigenschrift (alleen vmbo).....	24
21. Onregelmatigheden.....	24
22. Bewaren van het Centraal Eindexamenwerk	25
23. Slotbepaling	26

Bijlage A: De doublantenregeling

Bijlage B: Reglement Commissie van Beroep Examens

INLEIDING

In dit examenreglement is beschreven hoe wij omgaan met het eindexamen van de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg, theoretisch/gemengde leerweg van het VMBO en HAVO en VWO. Het examenreglement voldoet aan de eisen zoals beschreven in het uitvoeringsbesluit VO vanaf 1 augustus 2022.

In het examenreglement en in het PTA (programma van toetsing en afsluiting) staan alle regels en afspraken omtrent het examen. Het is een formeel document. Dit betekent dat de tekst uitgebreid is en dat er soms lastig taalgebruik in staat.

Ook is het reglement bedoeld voor alle scholen voor voortgezet onderwijs van de Veluwe Onderwijsgroep. Soms zijn er dingen die op de scholen verschillend geregeld worden. Dit staat dan bij de artikelen vermeld. We noemen dat schooleigen regels.

De examencommissie op iedere school is dan ook bereid te helpen als zaken in het examenreglement onduidelijk zijn.

Apeldoorn, juli 2025

1. BEGRIPSBEPALINGEN

1.	Bevoegd gezag	Het bestuur van de Stichting Veluwe Onderwijsgroep.
2.	Commissie van Beroep	Onafhankelijke commissie waar leerlingen in beroep kunnen gaan. Zie artikel 21.7
3.	School	Eén van de vestigingen van de Veluwe Onderwijsgroep.
4.	Centraal Examen	Het landelijke examen waar de kandidaat aan mee moet doen.
5.	Combinatiecijfer	Voor HAVO en VWO: eindcijfer van het rekenkundige gemiddelde van de vakken: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (voor HAVO en Atheneum), het profielwerkstuk, mogelijk levensbeschouwelijke vorming, mogelijk wetenschapsoriëntatie. (dat verschilt per school)
6.	CPE	Centraal Praktisch Examen
7.	CSE	Centraal Schriftelijk Examen.
8.	CSPE	Centraal Schriftelijke en Praktisch Examen: naast het CE doen de leerlingen van de gemengde leerweg en van de kader- en basisberoepsgerichte leerweg een schriftelijk en praktisch examen van hun beroepsgerichte vak.
9.	CvTE	Het College Voor Toetsing en Examens is een zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de centrale examens en staatsexamens in het voortgezet onderwijs, de examens rekenen en taal in het (middelbaar) beroepsonderwijs en staatsexamens Nederlands als tweede taal.
10.	Directeur/rector	Lid van de schoolleiding belast met de leiding van een vestiging.
11.	Examen	Het totaal van schoolexamen en het centraal examen
12.	Examinator	Degene die belast is met het afnemen van het examen.
13.	Examendossier	Het omvat alle onderdelen van het Schoolexamen, die tijdens de opleiding worden afgenomen, ook van die vakken die hetzij niet centraal worden geëxamineerd, hetzij reeds eerder worden afgesloten.
14.	Examensecretaris	Het door de directeur aangewezen personeelslid of personeelsleden belast met de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het examen.
15.	Handelingsdeel	(een deel met) opdrachten die niet met een cijfer gehonoreerd worden maar: "naar behoren" dienen te worden afgehandeld. Dat betekent dat een handelingsdeel met voldoende of goed moet worden afgesloten.
16.	HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs.
17.	Kalenderdagen	Alle dagen van het jaar.
18.	Kandidaat	Een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten.
19.	Minderjarig	Iemand die jonger is dan 18 jaar.
20.	Onregelmatigheid	Onder onregelmatigheden wordt verstaan het onrechtmatig verwerven, voorhanden hebben en verstrekken van informatie die tijdens het examen wordt gebruikt of kan worden gebruikt alsmede de voorbereiding voor en poging tot het gebruik van dergelijke informatie.
21.	PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting. Hierin is opgenomen een omschrijving van de inhoud van de toetsen, van de wijze, waarop getoetst wordt, alsmede van de beoordeling en weging van het resultaat, de tijdvakken waarbinnen de toetsing plaatsvindt, de mogelijkheid van herkansing.

22.	Profielwerkstuk	Een werkstuk in het VMBO gemengde en theoretische leerweg en HAVO/VWO, een (vormvrije) presentatie inbegrepen,
23.	Schoolexamen (SE)	Alle toetsen uit het PTA die onderdeel zijn van het PTA.
24.	Schoolsoort	schoolsoorten zijn: VMBO, HAVO of VWO
25.	Toetsen	Alle door de kandidaat af te leggen onderdelen van het examen. (zie ook begrippen 9.1.1)
26.	Toezichthouder	Een toezichthouder is een door de directeur aangewezen persoon tijdens afname van PTA en/of examen.
27.	Tijdvak	Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak (tijdperiode). Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar op de school. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar buiten de school afgenomen door het College voor toetsen en examens.
28.	Uitvoeringsbesluit	Het besluit dat onder andere uitvoering geeft aan het examen VWO-HAVO-VMBO (WVO 2020)
29.	VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs.
30.	VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs.
31.	Werkdagen	Dagen waarop de school open is.
32.	WVO	Wet op het voortgezet Onderwijs.

2. DE EXAMENSECRETARIS EN EXAMENCOMMISSIE

2.1 DE EXAMENSECRETARIS

1. De directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
2. De directeur en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken, zoals bedoeld in het uitvoeringsbesluit WVO
3. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement zoals bedoeld in artikel 4 lid 2 van dit examenreglement;
 - c. de uitvoering van het PTA;
 - d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens.
4. De examensecretaris heeft (samen met directeur) tot taak:
 - a. Het tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen;
 - b. Het vaststellen van de uitslag van het eindexamen;
 - c. Het tekenen van de diploma's en cijferlijsten.
5. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede, derde en vierde lid worden opgenomen.
6. De directeur draagt er zorg voor dat de examensecretaris zijn taak kan uitvoeren zoals geborgd in het schoolmanagementstatuut van de school.
7. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
8. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
9. De examensecretaris is geen lid van het managementteam.
10. Contactgegevens examensecretaris:

Mavo: j.vandervlies@veluwseonderwijsgroep.nl
Havo: j.albertdelabruheze@veluwseonderwijsgroep.nl
Vwo: m.bierman@veluwseonderwijsgroep.nl

2.2 DE EXAMENCOMMISSIE

1. Het bevoegd gezag stelt:
 - a. stelt één of meer examencommissie(s) in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie;
 - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden. Als het aantal leden niet oneven is, dan is in het protocol beschreven wat de procedure bij stemming is.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. Leden van het bevoegd gezag;
 - b. de directeur van de school;
 - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school;
 - d. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordiger(s).
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de directeur er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoort;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs;
 - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de directeur de overige leden van de examencommissie.

2.3 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 van de WVO. voor de directeur;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60.a van de WVO voor de directeur;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
 - e. het jaarlijks evalueren van het toetsbeleid en daarover advies uitbrengen aan de directeur;
 - f. overige door de directeur aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met vierde lid, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.
6. De examencommissie bestaat uit:

Christelijk Lyceum	Ingrid Spiegelberg (voorzitter) Koen van Brummelen (secretaris) Martine Demkes (lid)
--------------------	--

3. ALGEMEEN

1. De examencommissie van de school doet een voorstel voor een examenreglement aan de directeur. De directeur stelt het examenreglement vast, nadat instemming van de medezeggenschapsraad op de school is verkregen. Het vastgestelde reglement wordt ter informatie toegestuurd aan de sectordirecteur VO.
2. Het examenreglement bevat in elk geval:
 - a. regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
 - b. informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 5 van het uitvoeringsbesluit (maatregelen bij onregelmatigheden);
 - c. inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalbaarheid voor de kandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan één of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
 - d. de samenstelling en het adres van de commissie van beroep.
3. Dit examenreglement wordt samen met het PTA vóór 1 oktober uitgereikt aan de kandidaten. Tevens wordt een afschrift van het examenreglement inclusief het PTA jaarlijks vóór 1 oktober toegezonden aan de Inspectie. Dit examenreglement is van kracht voor de duur van het PTA waaraan dit reglement is gekoppeld.
4. De directeur wijkt bij de vaststelling van het examenreglement slechts af van het voorstel, bedoeld in artikel 3 lid 1 van dit examenreglement, nadat de directeur:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
5. De directeur zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in lid 4 sub b van dit artikel, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.

4. HET EXAMEN

1. Het examen bestaat uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma bepaald is een centraal eindexamen. Het centrale deel kan zowel schriftelijk als praktisch van aard zijn. Of een combinatie van beide.
2. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een examen af te leggen.
3. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het examen af.

5. EXTRA VAK

1. Voor zover de school de mogelijkheid biedt, kan de kandidaat in een extra vak (of zelfs meerdere vakken) examen doen.
2. Bij de uitslag van het examen geldt de volgende regel: als een kandidaat bij een bepaalde samenstelling van de behaalde cijfers kan slagen, moet hij ook slagen. Zo nodig wordt een extra vak niet bij de uitslag betrokken. De overgebleven vakken moeten echter wel een geldig eindexamen vormen, men kan dus niet een verplicht vak laten vallen. Het vakkenpakket moet aan de eisen van het profiel blijven voldoen.
3. Een extra vak dat niet bij de bepaling van de uitslag is betrokken, kan wel op de cijferlijst vermeld worden. Als het gaat om een extra vak dat wel bij de bepaling van de uitslag van het examen is betrokken, moet het vak op de cijferlijst vermeld worden.

6. VAK OP HOGER NIVEAU

1. Als de kandidaat een vak op hoger niveau volgt, mag de kandidaat voor dat vak ook examen doen op dat hogere niveau.
2. Het vak telt in de zak-slaagregeling op dezelfde manier mee als een vak op het eigen niveau. Dit komt de cijferlijst te staan.
3. Als het examen op hoger niveau tegenvalt, dan kan de kandidaat in het tweede tijdvak alsnog examen op het eigen niveau doen zonder dat dit de herkansingsmogelijkheden beïnvloedt. Het laatst behaalde cijfer telt. Als de kandidaat terugvalt naar het eigen niveau, vervalt het behaalde (centraal examen) cijfer op hoger niveau, ook al is dat een hoger cijfer.
4. Als de kandidaat een vak op hoger niveau volgt, mag hij ook op het eigen niveau examen doen. De kandidaat geeft dit dan aan voordat de schoolexamencijfers via de ROD-melding worden uitgewisseld met DUO. Dan geldt wel dat het hoogste cijfer telt na eventuele herkansing.
5. Het programma van toetsing en afsluiting regelt per vak wat er gebeurt met het schoolexamencijfer als de leerling gebruikmaakt van de terugvaloptie bij het examen in een vak op een hoger niveau. Het schoolexamencijfer kan niet worden omgerekend en de inspectie moet altijd toestemming verlenen. Het uitgangspunt is dat het op hoger niveau behaalde schoolexamencijfer blijft staan. Wanneer blijkt dat er een grote discrepantie is tussen het schoolexamenprogramma op het hogere niveau en het geëigende niveau, is het aan de school om vóóraf te bepalen hoe zij deze discrepantie willen wegwerken. Dit dient de school in het PTA aan te geven. Bij voorkeur worden eventuele discrepanties afgedekt voordat het centrale examen in het eerste tijdvak plaatsvindt, zodat de school in staat is ook op het eigen niveau een schoolexamencijfer te genereren door de diverse onderdelen opnieuw te beoordelen volgens het PTA op het eigen niveau. Alleen dan kan het cijfer van het schoolexamen na het eerste tijdvak in het kader van de terugvaloptie worden veranderd. Dit vereist wel dat de inspectie toestemming moet verlenen.

7. SPREIDING VAN HET EXAMEN

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd niet in staat zijn geweest onderwijs in het laatste leerjaar te volgen en kandidaten met een Topsport Talent Status toegekend door Evot, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.
2. In elk van de examenjaren mag één vak dat dat jaar is afgenomen worden herkanst. In het tweede jaar mag geen vak dat in het eerste jaar is afgesloten, worden herkanst.
3. Gespreid examen doen is anders dan vervroegd examen doen door in het voorexamenjaar een vak af te sluiten. In het geval van vervroegd examen heeft een kandidaat één herkansing voor het gehele examen. Het is niet mogelijk een jaar later het vak op een hoger niveau af te sluiten.

8. HET PROGRAMMA VOOR TOETSING EN AFSLUITING - PTA

8.1 VASTSTELLING EN WIJZIGING

1. De directeur stelt naar aanleiding van een voorstel van de examencommissie, zoals bedoeld en met instemming van de medezeggenschapsraad naast dit reglement, eveneens het PTA vast.
2. De directeur wijkt bij de vaststelling van het PTA slechts af van het voorstel van de examencommissie nadat de directeur:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De directeur zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.

4. De directeur heeft voor het vaststellen van het PTA de instemming van de Medezeggenschapsraad.
5. Het vastgestelde examenreglement en PTA worden jaarlijks voor 1 oktober toegestuurd aan de inspectie en beschikbaar gesteld aan de kandidaten in het eerste examenjaar.
6. De directeur kan het PTA na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het PTA; of
 - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het PTA.
7. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het voorgaande lid.
8. De directeur kijkt bij de vaststelling van een wijziging van het PTA slechts af van het advies van de examencommissie nadat de directeur:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.

8.2 INHOUD

1. Het PTA bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:
 - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
 - b. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
 - c. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - d. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. De directeur zorgt ervoor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het PTA duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. De verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
 - b. De examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal eindexamen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
 - c. De examenstof die is gekozen door de directeur.

9. HET SCHOOLEXAMEN

9.1 ALGEMEEN

1. Het Schoolexamen kan bestaan uit de volgende toetsen:
 - a. mondelinge toetsen
 - b. schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen
 - c. werkstukken/verslagen/presentaties
 - d. praktische opdrachten en portfolio-opdrachten
 - e. handelingsopdrachten,
2. Voor kandidaten in de theoretische/gemengde leerweg en op HAVO en VWO bestaat het Schoolexamen bovendien uit een profielwerkstuk.
3. Het Schoolexamen wordt gehouden overeenkomstig het voor ieder vak geldend PTA.
4. Deelname aan geplande toetsen is verplicht. Evenals het inleveren van werk behorende bij een praktische opdracht of handelingsdeel op of voor de deadline.
5. Schoolexamen rekenen: voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in wiskunde is in het PTA een schoolexamen rekenen opgenomen. Het betreft de volgende groepen leerlingen:
 - a. havoleerlingen die het examenprofiel Cultuur & Maatschappij volgen en geen examen afleggen in wiskunde A of B;

- b. vmbo/mavoleerlingen uit elk van de vier leerwegen die geen examen afleggen in wiskunde;
- c. leerlingen uit vmbo-bb die een leer-werktraject volgen en geen examen afleggen in wiskunde.
- d. het schoolexamen rekenen is dekkend voor de aangewezen referentieniveaus. Het schoolexamen rekenen kent een passende cesuur.
- e. het schoolexamen rekenen bestaat uit één of meerdere schoolexametoetsen.
- f. het schoolexamen rekenen wordt opgenomen in het PTA.
- g. de uitslag van het schoolexamen rekenen wordt opgenomen als bijlage bij de cijferlijst.
- h. de uitslag van het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de slaag-zakregeling.

Gang van zaken tijdens het schoolexamen

- 6. Tijdens het schoolexamen zijn er geen tassen en etuis (uitgezonderd doorzichtige etuis) aanwezig in het lokaal of op de gang.
- 7. Jassen en hoofdbedekking - die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn - niet toegestaan.
- 8. Mobiele telefoons, smartwatches, koptelefoons/oortjes en niet-transparante etuis zijn niet toegestaan. Oordoppen, zonder elektrische aansluiting, zijn toegestaan.
- 9. De hoesjes van de rekenmachines zijn eraf gehaald en worden niet meegenomen het lokaal in.
- 10. Leerlingen mogen na 30 minuten niet meer deelnemen aan de toets. Wanneer een leerling langer dan 30 minuten na aanvang verschijnt, wordt hij of zij niet toegelaten en absent gemeld.
- 11. Is de leerling zonder reden afwezig? Dan geldt dat het een onregelmatigheid is; zie hiervoor artikel 21.
- 12. Leerlingen mogen pas 30 minuten na aanvang van de toets, het lokaal verlaten, mits zij het gemaakte werk hebben ingeleverd.

9.2 TIJDEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

- 1. Het Schoolexamen begint in het leerjaar waarin de eerste PTA toetsen worden afgenomen met de opbouw van het examendossier en eindigt in het eindexamenjaar voorafgaand aan het CE.
- 2. Voor welke schoolsoort het onder 9.2.1 gestelde geldt, wordt vastgesteld door de directeur.
- 3. Het Schoolexamen in een vak waarin ook een centraal examen wordt afgelegd, wordt afgesloten uiterlijk 10 werkdagen voor de aanvang van het centraal examen van dat vak.
- 4. Het in 9.2.3 gestelde geldt eveneens indien een kandidaat het centraal examen zal afleggen in de 2^e tijdvak, doordat hij niet in staat geweest is het Schoolexamen, om een geldige reden, tijdig voor het centraal examen af te ronden.
- 5. Indien een kandidaat om een geldige reden, dit ter beoordeling van de directeur, is verhinderd het Schoolexamen tijdig af te ronden zowel voor de eerste als voor de tweede periode en hij het schriftelijk examen zal afleggen ten overstaan van de staatsexamencommissie, moet het Schoolexamen tenminste 4 weken voor de aanvang van dit examen zijn afgesloten.
- 6. De kandidaten ontvangen voor 1 oktober de melding dat het examenreglement met het bijbehorende PTA op de site van de school staat. Hierin staat vermeld:
 - a. een overzicht van de toetsen van het schoolexamen
 - b. een planning van de toetsen
 - c. een omschrijving van de te toetsen leerstof
 - d. een omschrijving van de wijze van toetsing
 - e. de wijze waarop het eindcijfer Schoolexamen wordt berekend
- 7. Tenminste 5 werkdagen voor de aanvang van elke toets ontvangen de kandidaten mededeling van:
 - a. het tijdstip waarop de toetsen worden afgenomen
 - b. een nadere omschrijving van de te toetsen leerstof.

9.3 FRAUDE TIJDENS HET SCHOOLEXAMEN

1. Indien een surveillant bij een schoolexamen waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen worden alle bladen ingenomen.
3. De kandidaat wordt, als het enigszins mogelijk is, in staat gesteld het werk af te maken. De kandidaat krijgt hiervoor een nieuw antwoordblad.
4. De surveillant zorgt ervoor dat het ingenomen werk onderscheiden kan worden van het nieuwe werk (zie lid 3) Op alle oorspronkelijke antwoordbladen wordt een melding van fraude aangetekend.
5. Uiterlijk direct na afloop van het schoolexamen wordt de directeur van het voorval in kennis gesteld. De directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord. De directeur kan dit onderzoek ook laten uitvoeren door de examencommissie.
6. Nadat het onderzoek is afgesloten neemt de directeur een beslissing betreffende de daadwerkelijke fraude en de eventueel te nemen maatregelen.
7. De kandidaat en diens wettelijke vertegenwoordiger(s) worden schriftelijk van de beslissing van de directeur in kennis gesteld. De kandidaat wordt gewezen op de beroepsmogelijkheid.
8. De directeur stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing.

Voor de volledige regeling rondom onregelmatigheden, zie artikel 23.

9.4 DE TOETSEN

1. De opgaven voor de toetsen, de daarbij behorende normen en de weging daarvan in het PTA worden door de vakgroepen vastgesteld.
2. Mondelinge toetsen worden afgenomen door de examinerator en indien gewenst een bijzitter.
3. Het onderwerp van het profielwerkstuk wordt vastgesteld in overleg met de examinerator.
4. De criteria aan de hand waarvan de beoordeling van werkstukken, praktijkopdrachten, praktische opdrachten en handelingsopdrachten plaatsvindt, worden vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt.
5. Als een PTA-toets niet is gemaakt, voert de docent de code in die de school bepaalt. Zo is te zien dat de toets nog niet is gemaakt door de leerling. Een niet gemaakte toets wordt zo snel mogelijk ingehaald. Afhankelijk van de school kan dit op verschillende manieren georganiseerd worden; zie hiervoor artikel 11 ('Herkansen').

9.5 BEOORDELING

1. De handelingsopdracht wordt niet met een cijfer beoordeeld, maar met de beoordeling 'voldoende' of 'goed'. Indien naar het oordeel van de examinerator deze opdracht niet 'naar behoren' beoordeeld kan worden, wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld alsnog één van deze beoordelingen te scoren.
2. Uit de beoordeling van alle toetsen in een vak leidt de examinerator het eindcijfer voor het Schoolexamen af. Hiervoor worden de cijfers 1 t/m 10 en de daartussen liggende cijfers met één decimaal gebruikt. Het eindcijfer voor het Schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen, die voor de toetsen van het Schoolexamen aan de kandidaat zijn gegeven. Dit gemiddelde wordt vastgesteld op 1 decimaal, d.m.v. afronding.
3. Indien een kandidaat in een (onderdeel van een) vak door twee of meer leraren is geëxamineerd bepalen deze leraren in onderling overleg het cijfer voor het Schoolexamen.
4. Behaalde cijfers worden in het examendossier genoteerd.

9.6 MEDEDELING CIJFERS

- 1 Het cijfer van iedere schriftelijke PTA toets wordt binnen 10 werkdagen aan de kandidaat bekend gemaakt.
- 2 Iedere schriftelijke PTA toets wordt binnen 10 werkdagen na het afnemen besproken en tijdens die bespreking hebben de kandidaten het recht om het door hen gemaakte werk in te zien.
- 3 Voor PO's en portfolio's verschilt de termijn waarbinnen de resultaten worden bekend gemaakt. Voor het Christelijk Lyceum is deze termijn vastgesteld op 21 werkdagen.
- 4 Kandidaat en ouder(s)/verzorger(s) van de kandidaat en de kandidaat kunnen de schoolexamenresultaten inzien via Somtoday website.
- 5 Het eindcijfer van het Schoolexamen wordt voor de aanvang van het centraal examen via deze website en schriftelijk aan de kandidaat en ouders/verzorgers van de kandidaat en aan de kandidaat meegedeeld.
- 6 De directeur, de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in 9.6.4 genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
- 7 Een leerling moet tekenen voor juistheid van de cijferlijst genoemd in artikel 9.6.4 en heeft de mogelijkheid om – met redenen omkleed – schriftelijk bezwaar te maken bij de examensecretaris binnen de aangegeven termijn op de cijferlijst of bijbehorende toelichting.
- 8 Binnen vijf werkdagen na ontvangst van het verzoek om herziening van het eindcijfer van het schoolexamen beslist de directeur over het verzoek en deelt het besluit mee aan de kandidaat en ouder(s)/verzorger(s)
- 9 Als de termijn van bezwaar aantekenen verstreken is, kan het vastgestelde resultaat van het SE-cijfer niet meer gewijzigd worden, aangezien het SE-cijfer gemeld is aan DUO.

9.7 BEROEPEN TEGEN CIJFERS

1. Indien getwijfeld wordt aan de *juistheid van een cijfer* voor een onderdeel van het schoolexamen, kan de kandidaat binnen vijf werkdagen na het bekend worden van het cijfer en het bespreken van de toets een verzoek tot herziening van het cijfer indienen. Dit verzoek dient wanneer de kandidaat minderjarig is, medeondertekend te zijn door zijn/haar ouders/verzorgers. Dit verzoek dient schriftelijk ingediend te worden bij de examencommissie. Voordat dit verzoek gedaan wordt moet eerst een gesprek over de vermeende onjuistheid gevoerd zijn met de examinator. (vakdocent)
2. Binnen 10 werkdagen na ontvangst van een verzoek om herziening van het schoolexamen cijfer beslist de directeur over het verzoek en informeert betrokkene schriftelijk.

10. EXAMENDOSSIER

1. Het examendossier bevat alle onderdelen van het SE.
2. Een kandidaat heeft het SE afgerond als alle toetsen en praktische opdrachten zijn gemaakt en beoordeeld en profielwerkstuk (GL en mavo, havo, vwo) en alle handelingsdelen, lichamelijke opvoeding en ckv (vmbo) met 'voldoende' of 'goed' zijn afgesloten.
3. De resultaten van het SE behaald in het leerjaar waarin de leerling niet bevorderd is komen te vervallen, tenzij de school een eigen afwijkende regeling kent. Dan is deze regeling te vinden onder bijlage 1.
4. De Schoolexamenresultaten, behaald in het examenjaar, komen te vervallen, als de kandidaat niet slaagt voor het examen. De resultaten van het SE behaald in de voorexamenjaren blijven wel staan als de kandidaat niet slaagt voor het examen, tenzij de school een eigen afwijkende regeling kent. Zie lid 3.
5. Voor de kandidaat die tot de voorexamenjaren of het examenjaar wordt toegelaten, nadat in dat leerjaar reeds toetsen zijn gehouden, stelt de directeur een regeling vast, in overleg met de betrokken docent(en) en de kandidaat.

- a. De directeur draagt zorg voor het beheer van het examendossier.
- b. De volgende onderdelen moeten geregeld zijn:
 - I. Per leerling zijn de resultaten van alle in het PTA vermelde onderdelen van het schoolexamen geregistreerd in het examendossier.
 - II. De in het examendossier vermelde resultaten worden geautoriseerd door de leerling door parafering van de resultatenlijst.
 - III. Alle resultaten van het examendossier worden bijgehouden in het cijferregistratiesysteem van de school.

11. HERKANSINGEN - INHALEN

HAVO - VWO

1. Op jaarbasis kan een leerling twee schriftelijke of mondelinge toetsen herkansen en wel na de derde toetsperiode. Hierbij kan gekozen worden uit alle herkansbare toetsen van alle vakken die tijdens toetsperiode 1, 2 en 3 zijn aangeboden.
2. Na toetsperiode 4 zijn er geen herkansingen.
3. Voor de praktische opdrachten gelden per schooljaar twee herkansingen.
4. Ook toetsen waarvoor een voldoende is behaald, mogen herkanst worden: het behaalde cijfer speelt dus geen rol.
5. Voor een werk dat herkanst wordt, geldt dat het hoogst behaalde resultaat meetelt voor het schoolexamen- c.q. overgangsrapportcijfer.
6. Van een leerling, die om welke reden dan ook geen gebruik heeft gemaakt van de reguliere mogelijkheid tot herkansing vervalt de mogelijkheid tot herkansing.
7. Herkansingen van toetsen en praktische opdrachten dienen in hoge mate vergelijkbaar te zijn w.b. soort, inhoud, wijze van beoordeling en niveau/moeilijkheidsgraad met de oorspronkelijke toetsen en praktische opdrachten.
8. De data, waarop toetsen herkanst kunnen worden, worden tijdig bekend gemaakt door de afdelingsleiding. Zie 9.2.7.
9. Wanneer een leerling door ziekte of vanwege ander geoorloofd verzuim een toets (of meerdere toetsen) moet inhalen, dan haalt die leerling die toets (of meerdere toetsen) meteen na de toetsperiode in. De inhaaldata worden tijdig door de afdelingsleiding bekend gemaakt. Zie 9.2.7.
10. Wanneer een leerling door ziekte of vanwege ander geoorloofd verzuim een schriftelijke of mondelinge toets (of meerdere toetsen) buiten de toetsperiode heeft gemist, dan moet die leerling die toets (of meerdere) toetsen inhalen op moment 1 (in maart) en/of moment 2 (in juni).

MAVO

1. Op jaarbasis kan een leerling twee toetsen herkansen en wel *in* de laatste toetsperiode (M3 TP4/M4 TP3). Hierbij kan gekozen worden uit alle herkansbare toetsen die in dat schooljaar zijn aangeboden.
2. Ook toetsen waarvoor een voldoende is behaald, mogen herkanst worden: het behaalde cijfer speelt dus geen rol.
3. Voor een werk dat herkanst wordt, geldt dat het hoogst behaalde resultaat meetelt voor het schoolexamen- c.q. overgangsrapportcijfer.
4. Van een leerling, die om welke reden dan ook geen gebruik heeft gemaakt van de reguliere mogelijkheid tot herkansing vervalt de mogelijkheid tot herkansing.
5. Herkansingen van toetsen dienen in hoge mate vergelijkbaar te zijn w.b. soort, inhoud, wijze van beoordeling en niveau/moeilijkheidsgraad met de oorspronkelijke toetsen.
6. De data, waarop toetsen herkanst kunnen worden, worden tijdig bekend gemaakt door de afdelingsleiding. Zie 9.2.7.
7. De data waarop een leerling een toets (of meerdere toetsen) die hij/zij door ziekte of vanwege ander geoorloofd verzuim gemist heeft, kan inhalen, worden tijdig door de afdelingsleiding bekend gemaakt. Zie 9.2.7.

12. CENTRAAL EXAMEN

12.1 ALGEMEEN

- 1 Het centraal examen wordt afgenomen conform de artikelen in hoofdstuk 2, paragraaf 3 van het uitvoeringsbesluit VO.
- 2 De kandidaten en ouders/verzorgers worden tenminste 10 werkdagen schriftelijk of digitaal op de hoogte gebracht van de wijze waarop het centraal examen wordt afgenomen.
- 3 Daarnaast worden de kandidaten op de hoogte gesteld van belangrijke data m.b.t. eindexamen. Naast belangrijke data en de regels omtrent aanwezigheid en andere gedragingen wordt ook vermeld welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden.
- 4 De kandidaat dient beschikbaar te zijn voor het afnemen van CE-toetsen gedurende **de hele examenperiode**. Ook als deze toetsen door onvoorziene omstandigheden buiten het rooster van het centraal examen vallen.

12.2 GANG VAN ZAKEN SCHRIFTELIJKE EXAMENS

1. De kandidaat dient minimaal een kwartier voor aanvang van het CE aanwezig te zijn bij de examenruimte.
2. De kandidaten maken het werk onder toezicht van door de examensecretaris aangewezen surveillanten. In elke examenruimte zijn minimaal twee surveillanten aanwezig.
3. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, over de opgaven gedaan, anders dan de toelichting van het CvTE
4. De leerlingen in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg doen digitaal examen bij het CE. Het digitaal examen heeft betrekking op de zogeheten AVO-vakken bij het CE (algemeen vormende vakken) en digitale toetsing bij de CSPE's.
5. Tassen, jassen, mobiele communicatiemiddelen mogen niet naar het examenlokaal worden meegenomen.
6. Het tekenen van grafieken e.d. met potlood is toegestaan maar niet verplicht.
7. Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. Ook het kladpapier wordt door de school gewaarmerkt en verstrekt. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar het examenlokaal.
8. De kandidaat vermeldt zijn examennummer en zijn naam op alle examenpapieren.
9. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat, gedurende een toets van het examen, het examenlokaal niet verlaten.
10. Vanaf het moment van uitdelen van de opgaven tot het einde van de zitting dient er rust in het lokaal te heersen.
11. Tijdens het eerste uur van het examen is het een kandidaat niet toegestaan de examenzaal te verlaten. Daarna mogen de kandidaten, na een teken van de toezichthouder, vertrekken. Als het examen niet meer dan één uur duurt geldt hier dat het voor kandidaten niet is toegestaan om tijdens de eerste helft van het examen de examenzaal te verlaten.
12. Al het aan de kandidaten voorgelegde materiaal dient in het examenlokaal te blijven.
13. Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten totdat een toezichthouder het sein geeft om te vertrekken.
14. Het is de kandidaten verboden enig papier dat op het examen betrekking heeft op een andere plaats dan op de hun toegewezen tafel te leggen.
15. Een kandidaat die tijdens een examen zitting onwel wordt, kan onder begeleiding de examenzaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur of de kandidaat na enige tijd het examenwerk kan hervatten.
16. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van het examen tot dat examen worden toegelaten. Deze kandidaat krijgt geen verlenging van de tijd die verloren is gegaan.

17. Indien een kandidaat - ter beoordeling van de directeur - om een geldige reden is verhinderd bij een of meer examens in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven aan ten hoogste twee examens per dag deel te nemen, teneinde daarmee zijn centraal examen te voltooien.
18. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eind- examen te voltooien.
19. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
20. De surveillant noteert op het proces-verbaal de tijd waarop de kandidaat het examenwerk heeft ingeleverd.
21. Indien bij een examen de computer als schrijfgerei wordt ingezet, dan dient de spellingcontrole bij niet-dyslectische kandidaten bij het vak Nederlands uitgeschakeld te zijn. Aan kandidaten met een deskundigenverklaring omtrent dyslexie volgens hoofdstuk 3, paragraaf 6, artikel 3.54 van uitvoeringsbesluit WvO, mag het gebruik van spellingcontrole wel worden toegestaan. Als de computer als schrijfgerei wordt gebruikt, is het van belang dat kandidaten geen toegang hebben tot verboden hulpmiddelen (zoals een digitale atlas of een digitaal woordenboek), en moet ook o.m. de opslag (bijvoorbeeld uitprinten) worden geregeld. Indien het gemaakte werk uitgeprint wordt, dan controleert de kandidaat elke pagina van het geprinte werk en tekent op elke pagina voor akkoord.
22. In iedere examenzaal dient een voor elke examenkandidaat zichtbare klok te hangen.

12.3 FRAUDE TIJDENS CENTRAAL EXAMEN

1. Indien een surveillant bij een centraal examen waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen worden alle bladen ingenomen.
3. De kandidaat wordt, als het enigszins mogelijk is, in staat gesteld het werk af te maken. De kandidaat krijgt een hiervoor een nieuw antwoordblad.
4. De surveillant zorgt ervoor dat het ingenomen werk onderscheiden kan worden van het nieuwe werk. (zie lid 3) Op alle oorspronkelijke bladen wordt een melding van fraude aangetekend.
5. De surveillant maakt van de geconstateerde melding op het proces-verbaal.
6. Uiterlijk direct na afloop van het examen wordt de directeur van het voorval in kennis gesteld. De directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
7. Nadat het onderzoek is afgesloten neemt de directeur een beslissing betreffende de daadwerkelijke fraude en de eventueel te nemen maatregelen.
8. De kandidaat en diens wettelijke vertegenwoordiger(s) worden schriftelijk van de beslissing van de directeur in kennis gesteld. De kandidaat wordt gewezen op de beroepsmogelijkheid.
9. De directeur stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing.
10. Indien de kandidaat het gemaakte examenwerk niet volgens de regels inlevert, beslist de directeur over het al dan niet opleggen van een maatregel conform artikel 21 van dit examenreglement. Dit na overleg met de inspectie van het onderwijs.
11. Kandidaten moeten zich beschikbaar houden tot en met de herkansingen.

12.4 GANG VAN ZAKEN DIGITAAL EXAMEN

1. De leerlingen in de basis en kader beroepsgerichte leerweg doen digitaal examen bij het CE. Het digitaal examen heeft betrekking op de zogeheten AVO-vakken bij het CE (algemeen vormende vakken) en digitale toetsing bij de CSPE's.
2. De afname data van de digitale examens worden door de school zelf bepaald. Deze zijn dus ook niet terug te vinden op de landelijke examensites.
3. De kandidaat dient minimaal een kwartier voor aanvang van het CE aanwezig te zijn bij de examenruimte.

4. De kandidaten maken het werk onder toezicht van door de examensecretaris aangewezen surveillanten. In elke examenruimte zijn minimaal twee toezichthouders aanwezig.
5. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, over de opgaven gedaan, anders dan de toelichting van het CvTE.
6. Een overzicht van hulpmiddelen waarvan het gebruik door het College voor Toetsen en Examens (CvTE) is toegestaan, wordt tijdig aan de leerlingen uitgereikt.
7. Tassen, jassen, mobiele communicatiemiddelen (smartwatch, mobiele telefoon, bluetooth oortjes etc..) mogen niet naar het examenlokaal worden meegenomen.
8. Het werk wordt gemaakt op de computer. Het kladpapier wordt verstrekt door de school. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar het examenlokaal.
9. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat, gedurende een toets van het examen, het examenlokaal niet verlaten
10. Vanaf het moment van starten van de opgaven tot het einde van de zitting dient er rust in het lokaal te heersen.
11. Tijdens de eerste helft van de tijdsduur van het examen is het een kandidaat niet toegestaan de examenzaal te verlaten. Daarna mogen de kandidaten iedere vijftien minuten, na een teken van de toezichthouder, vertrekken.
12. Al het aan de kandidaten voorgelegde materiaal dient in het examenlokaal te blijven.
13. Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten totdat een toezichthouder het sein geeft om te vertrekken.
14. Een kandidaat die tijdens een examen zitting onwel wordt, kan onder begeleiding de examenzaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur of de kandidaat na enige tijd het examenwerk kan hervatten.
15. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van het examen tot dat examen worden toegelaten.
16. Bij het verlaten van de examenzaal, eerder dan het eindtijdstip, mogen geen examendocumenten, zoals kladpapier, worden meegenomen.
17. De afnameleider vult het online proces-verbaal in. Op het proces-verbaal wordt vermeld welke surveillant(en) aanwezig waren en of er bijzonderheden hebben plaatsgevonden.
18. In tegenstelling tot papieren examens, staan de opgaven na afloop niet ter beschikking van de kandidaat.
19. Als de kandidaat bij een zitting met wettige reden afwezig was, bepaalt de directeur op welk moment de zitting wordt ingehaald.

12.5 GEHEIMHOUDING, BEOORDELING CENTRAAL EXAMEN EN ONGELDIG VERKLAREN CE

1. Examinatoren zijn m.b.t. geheimhouding van examenopgave gehouden aan de protocollen eindexamens VO.
2. Examinatoren zijn bij de beoordeling van de eindexamenopgaves gehouden aan de scores correctievoorschrift van het CvTE.
3. Het cijfer voor het centraal examen wordt vastgesteld op basis van de bindende regels voor omzetting van score naar cijfer.
4. De Inspectie van het onderwijs kan examenwerk o.a. ongeldig verklaren op grond van:
 - a. onrechtmatig gebruik van niet toegestane hulpmiddelen
 - b. niet ter beschikking stellen van wel toegestane hulpmiddelen of faciliteiten
 - c. algemene verstoring van de rust
 - d. ten onrechte verlenen van meer examentijd
 - e. voorzeggen of hulp van een examiner of toezichthouder
 - f. fraude van een examiner
 - g. ontoereikend toezicht.

12.6 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN

1. De directeur kan toestaan dat een kandidaat met een lichamelijk of geestelijk beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Een dyslectische kandidaat kan gebruikmaken van verklanking, dat wil zeggen ingesproken tekst of spraaksynthese en ook verlenging van de examentijd. De kandidaat dient in het bezit te zijn van een dyslexieverklaring. De directeur besluit bij monde van de examencommissie aan de hand van het deskundigenrapport dat bij de dyslexieverklaring hoort, van welke mogelijkheid een kandidaat gebruik mag maken tijdens de examenafname.
3. De directeur kan toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of op grond van, op basis van dit besluit. Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften, wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie. De afwijking kan voor zover het 't centraal examen betreft slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
4. Het bevoegd gezag van een atheneum kan een leerling ontheffing verlenen voor het volgen van onderwijs in een tweede moderne vreemde taal, indien:
 - a. de leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis heeft die effect heeft op taal;
 - b. de leerling een andere moedertaal heeft dan de Nederlandse taal of de Friese taal; of
 - c. de leerling onderwijs volgt in het profiel natuur en techniek of in het profiel natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal naar verwachting verhindert dat de opleiding met goed gevolg wordt afgerond.
5. In geval van een ontheffing als bedoeld in het vierde lid, wordt de taal vervangen door een van de vakken of programmaonderdelen, genoemd in hoofdstuk 2, paragraaf 2, de artikelen 2.6 of 2.7, onderdeel c en d, van het uitvoeringsbesluit WVO. met een normatieve studielast van ten minste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag deze vakken of programmaonderdelen als zodanig aanbiedt.
6. Een directeur kan toestaan dat een kandidaat op een andere plek dan de school, zoals een ziekenhuis, psychiatrische instelling, jeugddetentie, thuis of een andere vestiging van de school of ruimte binnen de school, examen doet als daar een dringende noodzaak toe bestaat. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie. Ook op deze plek wordt door minimaal twee toezichthouders gesurveilleerd. Geheimhouding en zorgvuldigheid moeten worden gewaarborgd.
7. De examensecretaris inventariseert in het examenjaar welke leerlingen in aanmerking komen voor een afwijkende wijze van examineren en bereidt deze leerlingen hierop voor.

13. ABSENTIE

13.1 ABSENTIE SCHOOLEXAMEN

1. Indien een kandidaat start aan een toets van het schoolexamen en door onvoorziene omstandigheden genoodzaakt wordt de toets te moeten afbreken dan behoudt het resultaat dat de examinator voor die toets vaststelt zijn geldigheid

2. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een toets bij te wonen, moet dit op de dag van de toets voor de aanvang van toets gemeld worden aan de school.
3. Als de ouders/verzorgers een minderjarige leerling niet hebben ziekgemeld (lid 2) dienen de ouders/verzorgers de ziekmelding binnen twee werkdagen te bevestigen.
4. Een kandidaat die in gebreke blijft de in 13.1.3 genoemde bevestiging te overleggen wordt geacht niet reglementair afwezig geweest te zijn.

13.2 ABSENTIE CENTRAAL EXAMEN

1. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een examen bij te wonen, moet dit uiterlijk op de dag van het examen voor de aanvang van het examen gemeld worden aan de school.
2. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer examens van het eerste tijdvak, wordt de kandidaat in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven ten hoogste twee examens per dag in te halen.
3. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
4. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de directeur aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het Schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet:
 - a. dat ten behoeve van de kandidaat op grond van artikel 3.54, paragraaf 6, hoofdstuk 3 van uitvoeringsbesluit WVO, toestemming is verleend dat met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde dan wel tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak, waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit;
 - b. dat ten behoeve van de gehandicapte kandidaat op grond van het in lid 12.6.1 genoemde artikel toestemming is verleend dat hij het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan zijn mogelijkheden.
5. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatscommissie het resultaat mede aan de directeur.

14. SAMENSTELLING VAN HET EINDCIJFER

14.1 HET CIJFER VOOR HET SCHOOLEXAMEN (SE)

Het cijfer voor het SE is samengesteld uit de cijfers en de beoordelingen voor de toetsen, zodanig dat er aantoonbaar sprake is van een evenwichtige bijdrage van de verschillende onderdelen. In het PTA legt de school de weging van de verschillende onderdelen vast.

14.2 HET CIJFER VOOR HET CENTRAAL EXAMEN (CE)

Specifiek voor het VMBO gemengde en theoretische leerweg:

Voor de algemene vakken bestaat het CE in alle leerwegen alleen uit een CSE. Het cijfer voor het CE wordt daarom bepaald op grond van het CSE. Een uitzondering hierop vormen de beeldende vakken, die zowel een CSE als een CPE kennen. Bij de beeldende vakken telt het cijfer voor het CSE en het CPE elk voor de helft mee in het cijfer voor het CE.

Voor de kader en basisberoepsgerichte leerweg bestaat het CE uit een digitaal examen.

14.3 EINDCIJFER EINDEXAMEN

1. Voor alle schoolsoorten en leerwegen geldt dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het Schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. $[(1 \times SE + 1 \times CE) : 2]$
2. Voor het VMBO geldt: De keuzevakken beroepsgericht, Maatschappijleer 1, Lichamelijke Opvoeding 1 en 2, Loopbaan en oriëntatie op Beroep en Culturele en kunstzinnige Vorming vormen een uitzondering op lid 14.3.1., die worden alleen als schoolexamen afgenomen.
3. Voor het HAVO/VWO geldt: De vakken: Maatschappijleer, levensbeschouwelijke vorming, bewegen sport en maatschappij, Spaans-Elementair, informatica, Onderzoek en Ontwerpen, Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) en Natuur, leven en Technologie (NLT) en Wetenschapsoriëntatie vormen een uitzondering op lid 14.3.1. deze vakken worden alleen, als ze worden aangeboden, als schoolexamen afgenomen.
4. Het eindcijfer voor alle vakken waarin een CE wordt afgenomen en indien van toepassing rekenen, wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
5. Indien het volgens 14.3.1. berekende eindcijfer niet een geheel getal is, dan wordt het, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of minder is, naar beneden afgerond, en indien dit 5 of meer is, naar boven afgerond.
6. Bij de vakken die worden afgesloten met alleen een Schoolexamen is de regeling afwijkend. Bij deze vakken wordt gekozen voor een tussentijdse afronding. Bv: gemiddelde van de resultaten maatschappijleer is 5,46. Dat wordt 5,5 en daarna 6.

15. VASTSTELLING VAN DE UITSLAG

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 14.3.
2. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen als bedoeld in de artikelen 3.1 tot en met 3.74 van het uitvoeringsbesluit W.v.O. VWO-HAVO-VMBO, dat voldoet aan het bepaalde in 14.3.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag. Indien een "extra" vak buiten beschouwing moet worden gelaten om de kandidaat te kunnen laten slagen, maakt deze, indien hij op meerdere manieren kan slagen, zelf een keuze aan de hand van een voorstel van de school.
4. Slaag-/zakregeling VMBO (zie artikel 3.35, paragraaf 4, hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit WVO):
 - a. De kandidaat die eindexamen VMBO heeft afgelegd, is geslaagd indien hij:
 - Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger.
 - Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger.
 - Voor twee van zijn examenvakken, het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger.
 - Voor het vak Nederlands moet als eindcijfer tenminste een 5 worden behaald.
 - Rekenen moet afgelegd zijn met een cijfer, het behaalde resultaat telt niet mee voor het examen.
 - een loopbaandossier gemaakt hebt volgens het PTA van de school.
 - voor geen van de onderdelen van het eindexamen lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald. Dit geldt ook voor het combinatiecijfer en voor delen van het combinatiecijfer de zgn. keuzedelen van het beroepsgerichte vak.

- b. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat de kandidaat gemiddeld een voldoende moet halen voor het centraal schriftelijk eindexamen. (Een kandidaat is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan een 5.5.)
- c. In de aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding, kunstvakken 1 en in de gemengde en de theoretische leerweg voor het profielwerkstuk de kwalificatie "voldoende" of "goed" moet zijn behaald.
- d. Het eindcijfer voor maatschappijleer telt mee in de slaag-/ zakregeling.
- e. In de **basis- en kaderberoepsgerichte leerweg** doet de kandidaat in leerjaar 3 en 4 samen vier beroepsgerichte keuzevakken. Elk beroepsgericht keuzevak wordt afgesloten met een schoolexamen (SE). Deze vier SE- cijfers vormen samen een combinatie cijfer. Elk keuzevak vormt dus 25 % van het combinatiecijfer. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee in de uitslag bepaling. Ook voor een keuzevak moet een 4 of hoger gehaald worden.

SE profielvak (4 verplichte modules)	50 %	100% eindcijfer profielvak
CSPE profielvak (4 verplichte modules)	50 %	
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 3	25 %	100% combinatiecijfer beroepsgericht
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 4	25 %	
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 4	25 %	
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 4	25 %	

- f. Voor kandidaten uit **de gemengde of theoretische leerweg** die een beroepsgericht vak hebben gekozen, geldt het volgende:

SE profielvak	50%	100% combinatie cijfer beroepsgericht
CSPE profielvak		
SE beroepsgericht keuzevak	25 %	
SE beroepsgericht keuzevak	25 %	

Elk keuzevak vormt 25 % van het combinatiecijfer. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee in de uitslag bepaling. Ook voor een keuzevak moet een 4 of hoger gehaald worden.

- g. Zodra de uitslag volgens artikel 14. is vastgesteld, deelt de directeur deze mede aan iedere kandidaat middels de mentoren, tezamen met de eindcijfers. Deze maakt daarbij melding van het bepaalde in 14. Leerlingen halen hun voorlopige cijferlijst op de dag van de uitslag op school of de dag erna.
- h. Een kandidaat van de gemengde leerweg die een extra algemeen vak heeft afgerond, ontvangt een diploma vmbo theoretische leerweg en een bijbehorende cijferlijst.
5. Slaag-/zakregeling HAVO/VWO (zie artikel 3.34, paragraaf 4, hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit WvO)
- a. De kandidaat die eindexamen havo of vwo heeft afgelegd is geslaagd als:
- Het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,50 is; en
 - Voor de kandidaat die het examen vwo aflegt geldt dat hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en, voor zover van toepassing, wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij het andere vak c.q. vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - Voor de kandidaat die het examen havo aflegt geldt dat hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A of wiskunde B als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij het andere vak dan wel vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.
 - Voor de kandidaat die eindexamen havo of vwo aflegt, geldt, onverminderd het gestelde in onderdeel a en b, dat hij:

1. voor één van zijn vakken als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; of
 2. voor één van zijn vakken als eindcijfer 4 en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 3. voor twee van zijn vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 4. voor één van de vakken als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; en geen van de eindcijfers, alsmede de onderdelen van het combinatiecijfer genoemd in het derde lid, lager is dan 4;
6. Tevens dienen het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel beoordeeld te zijn als 'voldoende' of 'goed';
7. Het combinatiecijfer is, voor zover voor deze vakken een eindcijfer is bepaald, bij zowel het havo als het vwo het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers voor Culturele en Kunstzinnige Vorming, levensbeschouwelijke vorming, maatschappijleer en het profielwerkstuk. Per school wordt bepaald of en zo ja welke extra vakken als onderdeel van dit combinatiecijfer nog meer gelden. Dit wordt vastgelegd in het examenreglement. De afzonderlijke onderdelen die het combinatiecijfer vormen, worden eerst afgerond volgens artikel 14 van dit Examenreglement. Aansluitend wordt het combinatiecijfer afgerond naar een geheel getal volgens artikel 14 van dit Examenreglement.

16. CUM LAUDE

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen **vwo** met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, uitvoeringsbesluit WVO. en de vakken van het profieldeel; en
 - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 uitvoeringsbesluit WVO.
2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen **havo** met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, uitvoeringsbesluit WVO en de vakken van het profieldeel; en
 - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34, uitvoeringsbesluit WVO.
3. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen **vmbo theoretische leerweg** met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en

- het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35, uitvoeringsbesluit WVO.
4. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen **vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg** met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
- a. tenminste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
 - de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en
 - het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid, uitvoeringsbesluit WVO en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35, uitvoeringsbesluit WVO
5. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen **vmbo gemengde leerweg** met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en
 - het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid, uitvoeringsbesluit WVO; en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35, uitvoeringsbesluit WVO.

17. HERKANSING CE VMBO

1. De kandidaat, geslaagd of gezakt, heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het centraal examen in één vak dat deel uitmaakt van het centraal examen en dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken.
2. **Herkansing centraal schriftelijk en praktisch examen:** elke kandidaat in de basis- en kader- beroepsgerichte leerweg heeft het recht om een CSPE waarin de kandidaat al examen heeft afgelegd, te herkansen. De herkansing moet plaatsvinden in de periode die gereserveerd zijn voor afname van centraal schriftelijk praktisch examen (CSPE). Afhankelijk van de kleurcode (rood/ blauw) van het examen van het eerste tijdvak, doet de kandidaat in het tweede tijdvak het examen met de andere kleurcode (rood/ blauw)
3. **Herkansing centraal digitaal examen:** elke kandidaat heeft voor één vak waarin al examen is afgelegd het recht om opnieuw deel te nemen aan het centraal digitaal examen. De directeur beslist over het moment en de wijze van herkansen; echter de directeur houdt rekening met het tijdstip waarop de definitieve normering van de CE-cijfers bekend zijn. Als de kandidaat bij een zitting met geoorloofde reden afwezig was, bepaalt de directeur op welk moment de zitting wordt ingehaald.
4. Indien een leerling het examen van een vak op een hoger niveau heeft afgelegd dan leerweg van inschrijving mag de kandidaat dit examen alsnog afleggen op het niveau van inschrijving. Dit is geen herkansing. Het behaalde cijfer van het hoogste niveau komt te vervallen.
5. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
6. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld.
7. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de secretaris van het examen voor een door de secretaris van het examen te bepalen dag en tijdstip.
8. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige.

18. HERKANSING CE HAVO/VWO

1. De kandidaat, geslaagd of gezakt, heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het centraal examen in één vak dat deel uitmaakt van het centraal examen en dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken
2. Indien een leerling het examen van een vak op een hoger niveau heeft afgelegd dan van de schoolsoort van inschrijving mag de kandidaat dit examen alsnog afleggen op het niveau van inschrijving. Dit is geen herkansing. Het behaalde cijfer van het hoogste niveau komt te vervallen.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld.
5. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de secretaris van het examen voor een door de secretaris van het examen te bepalen dag en tijdstip.
6. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige.

19. DIPLOMA EN CIJFERLIJST

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een lijst uit waarop (voor zover van toepassing) zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen;
 - b. de cijfers voor het centraal examen;
 - c. de eindcijfers voor de examenvakken;
 - d. de uitslag van het examen;
 - e. bij de theoretische en gemengde leerweg en op HAVO/VWO: het thema van het profielwerkstuk, en ook de beoordeling van het profielwerkstuk.
2. De directeur reikt, op grond van de definitieve uitslag, aan elke voor het examen geslaagde kandidaat een diploma en bijbehorende cijferlijst uit, waarop de vakken en de leerweg of het profiel zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
3. Als een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een examen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de leerling daartegen bezwaar heeft.
4. Voor kandidaten zonder wiskunde een bijlage met het resultaat van het schoolexamen rekenen.

20. CERTIFICATEN/GETUIGENSCHRIFT (ALLEEN VMBO)

1. De directeur reikt aan de definitief voor het examen afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat examen een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, een certificaat uit.
2. Het certificaat vermeldt het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald en (indien van toepassing) het thema van het sectorwerkstuk, voor zover beoordeeld met 'goed' of 'voldoende'.
3. De directeur kan in voorkomende gevallen aan de kandidaat een getuigschrift uitreiken, waarop is vermeld een beschrijving van prestaties en bekwaamheden die zijn behaald in aanvulling op zijn examenprogramma.

21. ONREGELMATIGHEDEN

1. Indien een kandidaat zich onttrekt aan (een onderdeel) van het examen, of in strijd handelt (of heeft gehandeld) met het examenreglement, of zich schuldig maakt (of zich schuldig heeft gemaakt) aan bedrog of andere onregelmatigheid kan de directeur maatregelen treffen. Onder "het zich onttrekken aan" wordt mede verstaan het zonder geldige redenen niet aanwezig zijn bij een toets, het niet tijdig inleveren van het (de) voorgeschreven werkstuk(ken), het zich onttrekken aan de werkstukbegeleiding, frauderen, het niet tijdig inleveren van de

boekenlijsten, kortom iedere afwijking van de in dit reglement of in de stofomschrijving vastgestelde regels.

2. De maatregelen die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelneming aan een of meer toetsen van het schoolexamen het examen, de rekentoets of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer reeds afgenomen toetsen van het schoolexamen of centraal examen;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
3. Als de onregelmatigheid pas na afloop van het Schoolexamen wordt ontdekt kan de directeur het Schoolexamen ongeldig verklaren hetgeen tevens ontzegging van deelneming aan het centraal examen inhoudt, ofwel bepalen, dat het Schoolexamen slechts geldig is na een hernieuwd Schoolexamen in de door de directeur en examinatoren aan te wijzen onderdelen en op de door hen te bepalen wijze.
4. Na hoor en wederhoor over vermeende onregelmatigheid en overleg met de leden van de examencommissie binnen de vestiging neemt de directeur een besluit. Het besluit wordt de kandidaat en bij een minderjarige kandidaat de ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk medegedeeld binnen vijftien werkdagen nadat de onregelmatigheid is geconstateerd. De kandidaat kan zich door een ouder/verzorger laten bijstaan.
5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de commissie van beroep.
6. De werkwijze van de commissie van beroep staat beschreven in het Reglement Commissie van Beroep. Dit Reglement is oproepbaar via de website van de school en kan op verzoek verstrekt worden door de administratie van de school.
7. Een beroep wordt schriftelijk ingediend bij de:
Commissie van Beroep Veluwe Onderwijsgroep
Postbus 20250
7302 HG Apeldoorn
secretariaat@veluwseonderwijsgroep.nl
8. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing is genomen schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingediend. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen tien werkdagen over het beroep tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste tien werkdagen. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in 21.2.d.
9. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de directeur en de inspectie.
10. De beslissing van de commissie van beroep is bindend.
11. In geval van onregelmatigheden bij examens geldt er meldingsplicht bij de onderwijsinspectie.
12. Als er sprake is van diefstal en heling van CE- toetsen, kan er naast maatregelen van de directeur ook strafrechtelijke vervolging plaatsvinden.

22. BEWAREN VAN HET CENTRAAL EINDEXAMENWERK

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende tenminste 6 maanden na vaststelling van de uitslag bewaard door de rector ter inzage voor belanghebbenden. Een kopie van het werk wordt niet verstrekt.
2. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
3. De directeur geeft toestemming tot inzage in het centraal examenwerk. De directeur draagt er zorg voor dat inzage geschiedt onder toezicht. Bij deze inzage vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten.

23. SLOTBEPALING

1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directeur.
2. Waar in dit reglement gelezen wordt: de ouder(s), kan onder bepaalde omstandigheden ook gelezen worden: de verzorgers of voogden.
3. Waar sprake is van (mede) ondertekening door de ouders van de kandidaat geldt dit voor leerlingen, die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Meerderjarigen (18 jaar en ouder) hebben in dezen zelf tekenbevoegdheid.
4. De directeur behoudt zich het recht voor de ouders van meerderjarigen over alle examenzaken inlichtingen te verschaffen, tenzij de meerderjarige schriftelijk kenbaar maakt dat hij dit niet wenst.
5. De directeur behoudt zich het recht voor om een extra herkansingsmogelijkheid toe te kennen voor het schoolexamen in verband met zwaarwegende omstandigheden. Dit kan op individueel, klas, vak en cohort niveau.
6. Bij de uitgifte van waardepapieren (diploma's, certificaten, e.d.) hanteren wij de wettelijke richtlijnen.
7. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen. De inspectie verzoekt het College voor toetsen en examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
8. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist Onze Minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

Het examenreglement geldend voor alle scholen van de Veluwe Onderwijsgroep is met instemming van de GMR door het bevoegd gezag vastgesteld.
Apeldoorn, juli 2025

Het examenreglement geldend voor het Christelijk Lyceum is met instemming van de MR door het bevoegd gezag vastgesteld.
Apeldoorn, september 2025

BIJLAGE A: DE DOUBLANTENREGELING

Vrijstellingen

- a. Doublanten in de bovenbouw kunnen voor door de afdelingsleiding bepaalde vakken vrijstelling krijgen.
- b. Doublanten in de examenklassen krijgen daarnaast vrijstelling voor het maken van het profielwerkstuk.
- c. De leerling kiest zelf in overleg met mentor, afdelingsleiding en/of ouders voor welke vakken vrijstelling wordt aangevraagd. Deze keuze moet voor de zomervakantie bepaald worden en is definitief. De afspraken worden op papier gezet en ondertekend door afdelingsleiding, de leerling en zijn ouder(s)/verzorger(s).

Voorwaarden voor vrijstelling

De vrijstelling(en) wordt/worden verleend als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- alleen voor vakken die geen Centraal Eindexamen kennen wordt vrijstelling gegeven. Het vak Bewegingsonderwijs/Sportoriëntatie valt buiten de vrijstellingsregeling.
- het/de betreffend(e) vak(ken) moet(en) met een voldoende afgesloten zijn, d.w.z. een voldoende eindcijfer en/of alle handelingsdelen naar behoren afgerond; voor het vak CKV in de niet-examenklassen moeten leerlingen voldoen aan criteria, die bij sectie en afdelingsleiding ter inzage liggen.

1. Instelling van de Commissie van Beroep

De commissie van beroep wordt ingesteld door het bestuur van de Veluwse Onderwijsgroep.

2. Bevoegdheid en taak van de Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep is bevoegd kennis te nemen van een beroepschrift dat ingediend is tegen een besluit directeur/rector betreffende het examen.

De Commissie van Beroep neemt een beslissing ten aanzien van de juistheid van het besluit en de handelwijze van de directeur als een leerling dan wel diens ouders/wettelijke vertegenwoordigers in beroep gaan tegen dit besluit.

De beslissing van de commissie is bindend. Zowel de bezwaarindiener als de directie is verplicht zich aan de beslissing van de commissie van beroep te houden.

De handelwijze van de Commissie van Beroep is hieronder beschreven.

3. Samenstelling van de Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep bestaat uit 5 leden te weten:

- algemeen directeur VO;
- de bestuurssecretaris;
- een directeur van een andere VO school van de Veluwse Onderwijsgroep;
- een examensecretaris van een andere VO school van de Veluwse Onderwijsgroep;
- een externe deskundige toegevoegd die tevens fungeert als onafhankelijk voorzitter

De leden van de commissie worden benoemd voor de duur van de casus.

De Commissie van Beroep kan zich op administratief gebied laten ondersteunen door de administratie van het servicebureau.

4. Procedure Indienen van een beroepschrift

a. Wie kan in beroep gaan?

- i. Alleen direct betrokkenen kunnen in beroep gaan tegen een besluit van de directeur/rector zoals beschreven in het examenreglement. Direct betrokken zijn leerlingen en hun ouders/ wettelijke vertegenwoordigers, examinator of sectie.
- ii. (In de hiernavolgende tekst wordt slechts over kandidaat en ouder/verzorgers gesproken. Hiervoor in de plaats kan ook examinator of sectie gelezen worden.)

b. Hoe kan je in beroep gaan?

Indien de kandidaat het niet eens is met het besluit dat genomen is n.a.v. een geconstateerde onregelmatigheid, kan hij/zij en zijn/haar ouders wettelijke vertegenwoordigers in beroep gaan door het indienen van een beroepschrift bij de Commissie van Beroep.

- c. *Wat is de termijn om een beroepschrift in te dienen?*
- i. Binnen 3 werkdagen nadat het besluit van de directeur/rector schriftelijk aan de kandidaat en diens ouders/ wettelijke vertegenwoordigers, kan daartegen beroep worden aangetekend.
 - ii. Als het beroepschrift per post wordt verstuurd, dient het poststempel als dagtekening van het beroepschrift. Als het beroepschrift digitaal wordt ingediend, dient het moment van binnenkomst bij de school als dagtekening.

d. *Wat als de beroepstermijn is overschreden?*

De Commissie van Beroep neemt het beroepschrift niet in behandeling als de termijn van beroep is overschreden, tenzij de te late indiening het gevolg is van omstandigheden die de indiener van het beroep niet kan worden verweten. Als de termijn van beroep is overschreden en er toch beroep wordt aangetekend, moet de reden van te late indiening verklaard worden.

e. *Wat moet er vermeld worden in een beroepschrift?*

- Naam, voornaam, adres, telefoonnummer en emailadres van degene die het beroepschrift indient. Indien dit een examenkandidaat is dan moeten ook de gegevens van de kandidaat en diens ouders/ wettelijke vertegenwoordigers opgenomen zijn,
- Datum van verzenden van het beroepschrift,
- De school tegen wiens besluit men in beroep gaat,
- Een kopie van het besluit waartegen men in beroep gaat,
- De reden waarom men het niet eens is met het besluit dat door de directeur in overleg met de examencommissie is genomen,
- Welke uitkomst men van de Commissie van Beroep verwacht,
- Ondertekening van beroepschrift middels een handtekening.
- Een kopie van stukken die betrekking hebben op de situatie en waarmee de situatie wordt toegelicht dan wel onderbouwd, moeten meegezonden worden.

f. *Aan wie moet het beroepschrift worden verzonden?*

Commissie van Beroep
Veluwe Onderwijsgroep
Postbus 20250
7302 HG Apeldoorn
secretariaat@veluwseonderwijsgroep.nl

5.0 Procedure werkzaamheden Commissie van Beroep

De Commissieleden stellen in onderling overleg de rolverdeling vast.

De voorzitter van de Commissie van Beroep toetst of op formele gronden het beroepschrift ontvankelijk is. De voorzitter licht de overige leden van de commissie in over de status van het ingediende beroepschrift. Indien het beroepschrift niet aan bovenstaande vereisten voldoet, wordt de kandidaat en diens ouders/wettelijk vertegenwoordigers in de gelegenheid gesteld het verzuim binnen drie werkdagen te herstellen. De voorzitter bepaalt de plaats, dag en uur van de hoorzitting.

5.1 **Communicatie**

De secretaris van de Commissie van Beroep stuurt een bevestiging van ontvangst naar de indiener van het beroepschrift en naar de directie van de school binnen 3 werkdagen na ontvangst van het beroepschrift. Tevens wordt een uitnodiging voor een hoorzitting t.b.v. het onderzoek gedaan. Ook de namen van de commissieleden en de procedure van het onderzoek worden bekend gemaakt. De zitting vindt plaats binnen 7 werkdagen na ontvangst van het beroepschrift.

De directeur/rector van de betreffende school stelt de Inspectie van Onderwijs op de hoogte van het indienen van het beroepschrift.

De Commissie deelt haar beslissing mondeling en schriftelijk mee aan de kandidaat en diens ouders/wettelijke vertegenwoordigers en aan de directeur/rector binnen 10 werkdagen na ontvangst van het beroepschrift. Tevens stelt zij de Inspectie van Onderwijs schriftelijk op de hoogte van haar beslissing t.a.v. het beroepschrift.

Als een door de Commissie van Beroep behandeld beroepschrift aanleiding geeft tot advisering m.b.t. de inrichting en uitvoering van het examenreglement of organisatie, kan de Commissie van Beroep een schriftelijk advies geven aan de directeur/rector van de school.

5.2 **Het onderzoek van de Commissie van Beroep houdt in:**

1. Onderzoek van schriftelijke stukken. De Commissie van Beroep neemt tot zich:
 - het schriftelijke besluit van de rector/ directeur,
 - het beroepschrift,
 - het opgemaakte proces-verbaal van het onderzoek door de rector/directeur dat ten grondslag ligt aan het besluit n.a.v. de onregelmatigheid,
 - het examenreglement,
 - eventueel andere ingediende stukken die ter bewijs of toelichting zijn ingediend.

De Commissie van Beroep bespreekt met elkaar de casus en stelt vast welke zaken onderzocht moeten worden tijdens de hoorzitting.

2. Onderzoek door een hoorzitting. De Commissie van Beroep hoort:
 - De examenkandidaat en diens ouders/ wettelijke vertegenwoordigers,
 - De directie,
 - De examinerator van de kandidaat,
 - (Eventueel) Getuigen en deskundigen op verzoek van één van beide partijen,
 - (Eventueel) Getuigen en deskundigen die naar inzicht van de Commissie van Beroep belangwekkende informatie kunnen leveren.

De Commissie stelt tijdens de hoorzitting vragen die zij van tevoren in de commissie heeft besproken of die gedurende de hoorzitting van belang zijn.

Tijdens de hoorzitting kunnen geen nieuwe stukken ter zitting aangeboden worden.

De hoorzitting is **niet** openbaar tenzij de Commissie, al dan niet op verzoek, anders beslist. De Commissie besluit of de partijen in elkaars aanwezigheid worden gehoord of separaat. De Commissie kan besluiten onderzoek te doen ter plaatse.

5.3 **Beslissing**

De Commissie van Beroep kan 3 soorten beslissingen nemen:

- het beroep is **gegrond**. De Commissie van Beroep geeft tevens aan wat de praktische consequenties zijn van deze beslissing en op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen.
- het beroep is **ongegrond**. De Commissie van Beroep geeft in een toelichting aan wat de reden is om het beroep ongegrond te verklaren
- het beroepschrift wordt **niet-ontvankelijk** verklaard. Als er niet aan de formele vereisten voor het instellen van beroep is voldaan, bijvoorbeeld omdat het te laat is ingediend, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard. Er wordt dan niet inhoudelijk op het beroepschrift ingegaan.

De commissie van Beroep neemt een beslissing op grond van stemming. Unanimiteit is te prefereren, maar als de stemmen staken is een besluit op grond van meerderheid van stemmen doorslaggevend.

De schriftelijke bekendmaking van de uitspraak van Commissie van Beroep vindt in ieder geval plaats binnen 10 werkdagen na ontvangst van het beroepschrift. De Commissie van Beroep kan met redenen omkleed besluiten deze termijn met hooguit twee weken te verlengen en deelt deze verlenging van termijn schriftelijk mee aan alle betrokkenen.

6. **Wijziging en aanvulling van dit reglement**

Dit reglement kan op verzoek worden verstrekt door de administratie van de school. Dit reglement is oproepbaar via de website van de school.

Over de toepassing van de procedureregels waarin dit reglement niet voorziet, beslist de Commissie van Beroep.

Het reglement kan met inachtneming van de bepalingen van het eindexamenbesluit door de directeur (VO), na instemming van de medezeggenschapsraad (GMR) worden gewijzigd en aangevuld.

Aldus vastgesteld door de directeur-VO, na instemming van de medezeggenschapsraad (GMR) op 24 juni 2021.